

НАРОДНА БАНКА СРБИЈЕ
СЕКТОР ЗА ПОСЛОВЕ С ГОТОВИНОМ

**ИЗВЕШТАЈ О ОТКРИВЕНИМ
ФАЛСИФИКОВАНИМ НОВЧАНИЦАМА**

Јануар—децембар 2018.

Јануар 2019.

Садржај:

1. Експертиза готовог новца	2
2. Експертиза ефективног страног новца	4
3. Однос откривених фалсификованих новчаница готовог новца и ефективног страног новца.....	6

1. Експертиза готовог новца

У 2018. години, у поступку експертизе новца примљеног под сумњом да је фалсификован откривено је 3.854 комада фалсификованих новчаница готовог новца, што је за 34% мање него у истом периоду претходне године, када је откривено 5.834 комада тих новчаница. Посматрано у номиналном износу, то смањење износи 41% (4.197.970,00 динара у периоду јануар–децембар 2018. у односу на 7.126.600,00 динара у истом периоду 2017). Апоенска структура откривених фалсификованих новчаница готовог новца дата је у Табели 1.

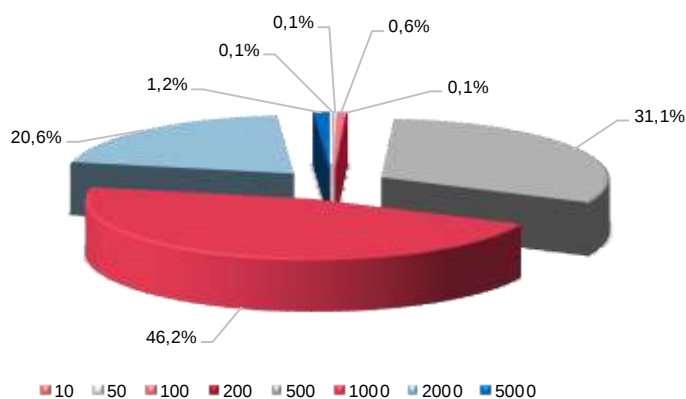
Табела 1. Преглед фалсификованих новчаница готовог новца
јануар–децембар 2018.
(у комадима)

Апоен	5000	2000	1000	500	200	100	50	10	Укупно
Комада	45	794	1.782	1.199	4	25	3	2	3.854
Учешће у %	1,2	20,6	46,2	31,1	0,1	0,6	0,1	0,1	100

Извор: Народна банка Србије.

У структури откривених фалсификата новчаница готовог новца, доминирају фалсификоване новчанице од 1000, 500 и 2000 динара (Графикон 1). Процентуално изражено, та три апоена заједно чине 98% броја фалсификата новчаница готовог новца.

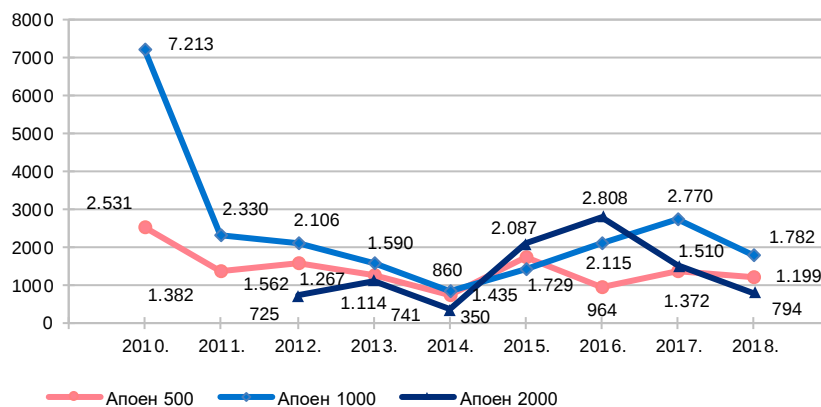
Графикон 1. Апоенска структура фалсификованих новчаница готовог новца
јануар–децембар 2018.
(у комадима)

Извор: Народна банка Србије.

На Графикону 2 приказано је кретање броја комада откривених фалсификата три најзаступљенија апоена динара у последњих девет година.

Графикон 2. **Најчешће фалсификовани апоени готовог новца**
(у комадима)

Извор: Народна банка Србије.

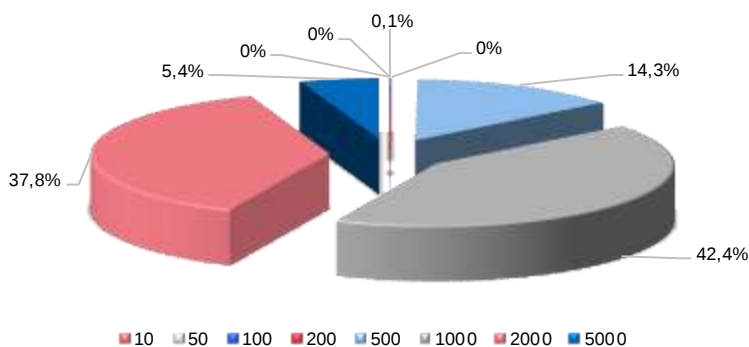
Када се посматра вредносно, у структури откривених фалсификата новчаница готовог новца, највећи је удео новчаница од 1000 динара, затим 2000, 500 и 5000 динара (Табела 2 и Графикон 3). Процентуално изражено, та четири апоена заједно чине 99,9% фалсификата готовог новца.

Табела 2. **Преглед фалсификованих новчаница готовог новца**
јануар–децембар 2018.
(у хиљадама динара)

Апоен	5000	2000	1000	500	200	100	50	10	Укупно
Износ	225	1.588	1.782	599,5	0,8	2,5	0,2	0	4.198
Учешће у %	5,4	37,8	42,4	14,3	0	0,1	0	0	100

Извор: Народна банка Србије.

Графикон 3. **Апоенска структура фалсификованих новчаница готовог новца**
јануар–децембар 2018.
(номинална вредност)

Извор: Народна банка Србије.

Ако упоредимо откривене фалсификоване новчанице готовог новца с готовим новцем у оптицају, који је на дан 31. децембра 2018. износио 367,7 милиона комада новчаница, или 229,7 милијарди динара (Табела 3), видимо да је на милион комада оригиналних новчаница у оптицају откривено 10,5 комада фалсификованих новчаница готовог новца, тј. на милијарду динара у оптицају откривено је 18.276 динара фалсификованог новца.

Табела 3. Новчанице у оптицају – стање на дан 31. 12. 2018.

Апоен	Комада	Износ у RSD
5000	4.159.224	20.796.120.000
2000	61.920.451	123.840.902.000
1000	61.203.597	61.203.597.000
500	25.729.901	12.864.950.500
200	23.502.495	4.700.499.000
100	28.907.838	2.890.783.800
50	31.495.172	1.574.758.600
20	51.375.217	1.027.504.340
10	79.397.425	793.974.250
Укупно:	367.691.320	229.693.089.490

Извор: Народна банка Србије.

2. Експертиза ефективног страног новца

У периоду јануар–децембар 2018. године, у поступку експертизе новчаница примљених под сумњом да су фалсификати откривено је 1.225 комада фалсификованих новчаница ефективног страног новца, што је за 29,6% више него у 2017. години, када је откривено 945 комада тих новчаница. Валутна и апоенска структура приказане су у Табели 4.

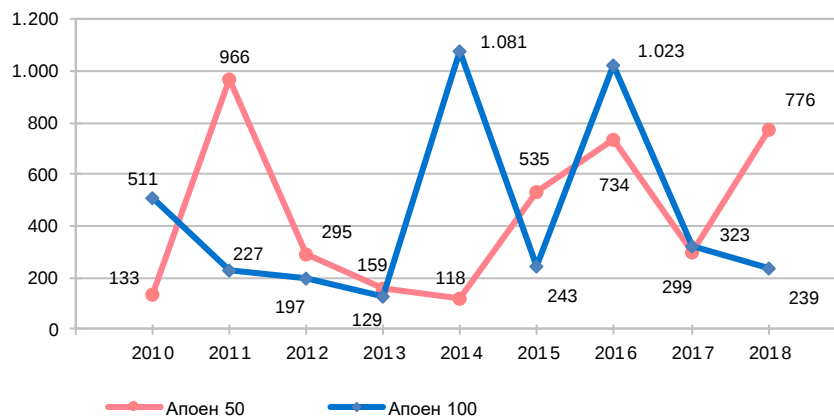
Табела 4. Преглед фалсификованих новчаница ефективног страног новца јануар–децембар 2018.
(у комадима)

Валута	EUR						Укупно EUR	USD					Укупно USD	Остало	Укупно
Апоен	500	200	100	50	20	10		100	20	10	5	1			
Комада	25	30	239	776	22	4	1.096	105	1	1	1	1	109	20	1.225
Учешће у %	2	2,5	19,5	63,4	1,8	0,3	89,5	8,5	0,1	0,1	0,1	0,1	8,9	1,6	100

Извор: Народна банка Србије.

У посматраном периоду, откривено је 1.096 комада фалсификованих новчаница евра, што је за 40,9% више него у истом периоду претходне године, када је евидентирано 778 комада тих новчаница. Однос броја комада најчешће фалсификованих апоена евра, од 50 и 100 евра, у последњих девет година приказан је на Графикону 4.

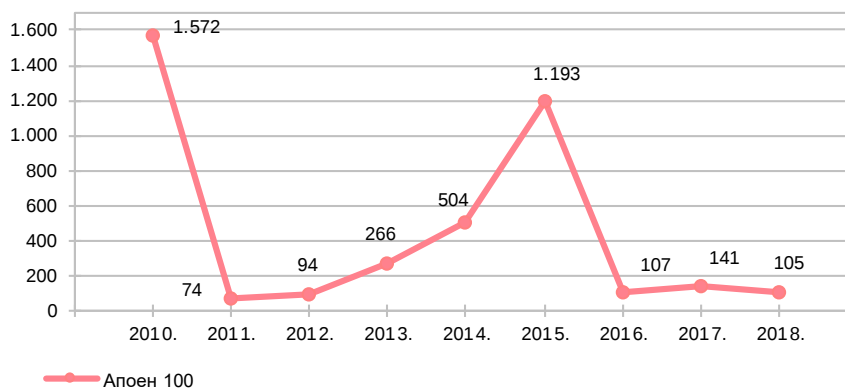
Графикон 4. Најчешће фалсификовани апоени EUR
(у комадима)

Извор: Народна банка Србије.

У току 2018. године, откривено је 109 комада фалсификованих новчаница америчког долара, што је за 25,3% мање него претходне године, када је евидентирано 146 комада тих новчаница. Доминантан је удео фалсификата апоена од 100 долара. Графикон 5 приказује кретање броја комада откривених фалсификата тог апоена у последњих девет година.

Графикон 5. Најчешће фалсификовани апоен USD
(у комадима)

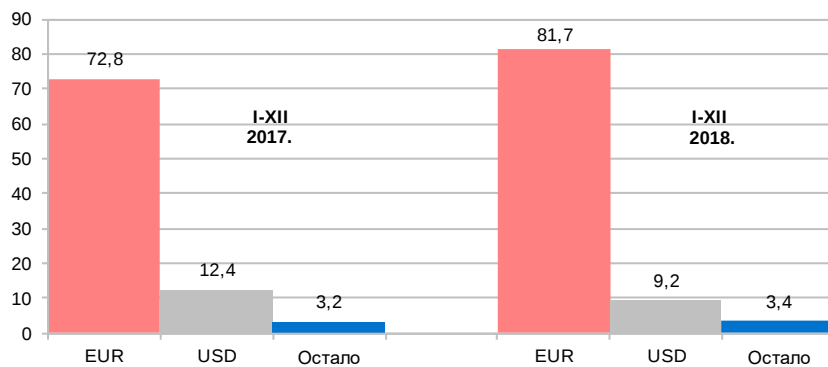
Извор: Народна банка Србије.

Групу валута *Остало* у Табели 4 чине фалсификоване новчанице шест валута: швајцарског франка (три комада), немачке марке (пет комада), британске фунте (шест комада), аустралијског долара (три комада), конвертибилне босанске марке (два комада) и кинеског јуана (један комад).

Посматрано по номиналној вредности, удео фалсификата појединих валута ефективног страног новца у укупно откривеним фалсификованим новчаницама

ефективног страног новца, као и њихов однос са истим периодом претходне године, најбоље ћемо сагледати ако вредности појединих валута изразимо у еврима¹ (Графикон 6).

Графикон 6. **Фалсификати новчаница ефективног страног новца јануар–децембар 2017. и 2018.**
(износ у хиљадама EUR)

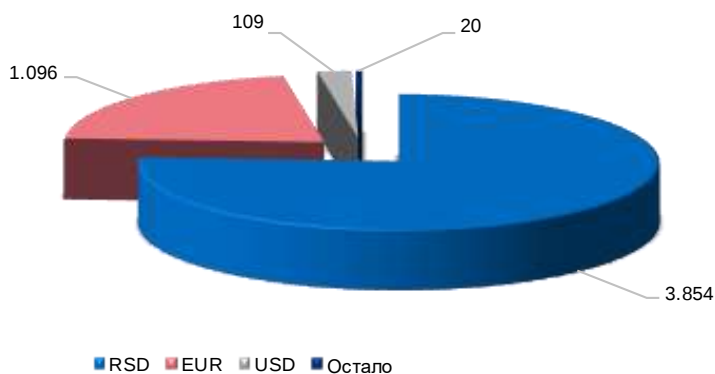

Извор: Народна банка Србије.

3. Однос откривених фалсификованих новчаница готовог новца и ефективног страног новца

У укупно откривеним фалсификованим новчаницама у 2018. години, однос броја комада фалсификата домаће валуте и страних валута дат је у Графикону 7.

Графикон 7. **Валутна структура фалсификованих новчаница јануар–децембар 2018.**
(у комадима)

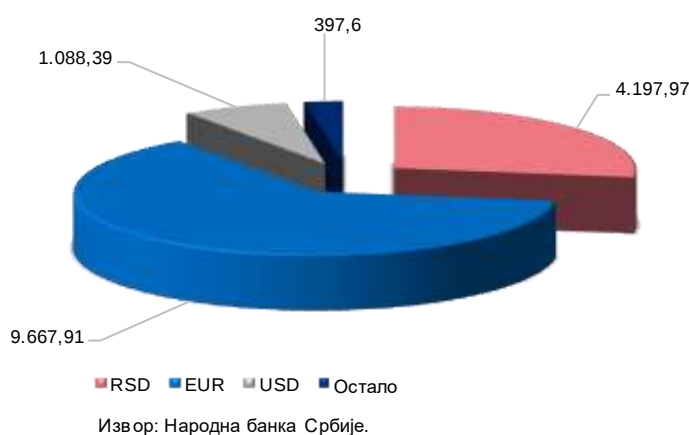
Извор: Народна банка Србије.

¹ За прерачун вредности других валута у евро за 2017. и 2018. годину примењен је средњи курс на дан 9. јануара 2019. године.

Како се може видети, највећи је удео откривених фалсификованих новчаница домаће валуте (75,9%) у односу на учешће откривених фалсификованих новчаница страних валута.

Међутим, посматрано по номиналној вредности, удео фалсификата појединих валута у укупно откривеним фалсификованим новчаницама у 2018. години, најбоље ћемо сагледати ако вредности појединих валута изразимо у динарима² (Графикон 8).

Графикон 8. Валутна структура фалсификованих новчаница јануар–децембар 2018.
(износ у хиљадама РСД)

Може се видети да је доминантан удео откривених фалсификованих новчаница евра (63%), затим домаће валуте (27,3%) и америчког долара (7,1%).

² За прерачун вредности осталих валута у евро примењен је средњи курс на дан 9. јануара 2019. године.